

Historia Iliyofichika ya Aya ya Arobaini - Namba Ishirini na Moja

Ole wa Pili - Sehemu ya Nane - Ezekieli Namba Mbili

Jeff Pippenger

2026-08-05

Ezekieli anawakilisha wale ambao wamefanyiwa kazi ya mafundisho na Simba wa kabila la Yuda, na mafundisho yake ya msingi ni “amri juu ya amri.”

Aliwaambia, Hapa ndipo mahali pa kustarehe, ambapo mnaweza kumpumzisha aliyechoka; na hapa ndipo mahali pa kuburudisha; lakini hawakutaka kusikia. Lakini neno la Bwana likawa kwao amri juu ya amri, amri juu ya amri; kanuni juu ya kanuni, kanuni juu ya kanuni; hapa kidogo, na pale kidogo; ili waende, na kuanguka nyuma, na kuvunjika, na kunaswa, na kukamatwa. Isaya 28:12, 13.

Kwa sasa Simba wa kabila la Yuda anafungua kitabu cha Ezekieli. Tunaelezwa kwamba Ezekieli ni kuhani katika mwaka wa thelathini, ikiwa “thelathini” inawakilisha umri wake wa kiishara kama kuhani, au mwaka wa thelathini katika mfululizo wa kiunabii ulioanza katika Yubile Kuu ya Yosia. Ukuhani wa mwisho wa siku za mwisho ni wale mia moja arobaini na nne elfu, na historia za kale za kihalisi ni vielelezo vya historia ya kiishara katika siku za mwisho.

Lakini ninyi mtaitwa Makuhani wa Bwana; watu watawaita Wahudumu wa Mungu wetu; mtakula utajiri wa Mataifa, na katika utukufu wao mtajisifu. Isaya 61:6.

Ezekieli ni ishara ya watu wa Mungu katika siku za mwisho—historia takatifu ambayo kila ushuhuda wa kinabii huitambulisha. Historia hiyo takatifu ni mwendo wa malaika wa tatu, ambao ulifananiwa hasa na mwendo wa malaika wa kwanza mwaka 1840. Mwendo wa malaika wa kwanza ulikuwa malaika alfa wa wale malaika watatu, na wa tatu ndiye malaika omega. Kwa hiyo, Ezekieli amepangwa sambamba na Petro katika wakati wa kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu. Historia ya kiishara ambayo Petro na Ezekieli wote wawili wamewekwa ndani yake inawakilishwa kuwa ni historia ya Panium.

Kitabu Kidogo

Ezekieli anakitwaa kile kitabu kidogo, kama alivyofanya Yohana katika Ufunuo kumi.

Lakini wewe, mwanadamu, sikia nikuambialo; usiwe mwenye kuasi kama nyumba hiyo yenye kuasi; fungua kinywa chako, ule nikupacho. Nami nilipotazama, tazama, mkono mmoja ulikuwa umetumwa kwangu; na tazama, ndani yake mlikuwa na gombo la kitabu; naye akalikunjua mbele yangu; nalo lilikuwa limeandikwa ndani na nje; na ndani yake mlikuwa mmeandikwa maombolezo, na kuugua, na ole. Tena akaniambia, Mwanadamu, kula upatavyo; kula gombo hili, ukaiseme nyumba ya Israeli. Basi nikafungua kinywa changu, naye akanilisha gombo hilo. Akaniambia, Mwanadamu, kulisha tumbo lako, ukajaze matumbo yako kwa gombo hili ninalokupa. Ndipo nikalila; nalo likawa kinywani mwangu tamu kama asali.

Ezekieli 2:8–10, 3:1–3.

Katika Ufunuo kumi, Yohana anakila kile kitabu kidogo, na sura nzima inawakilisha udhihirisho wa uweza wa Mungu tangu Agosti 11, 1840 hadi Oktoba 22, 1844.

“Malaika anayeungana katika kutangaza ujumbe wa malaika wa tatu atauangaza ulimwengu wote kwa utukufu wake. Hapa umetabiriwa utendaji wa upeo wa dunia yote na wa nguvu isiyo ya kawaida. Harakati ya ujio ya miaka 1840–44 ilikuwa udhihirisho wa utukufu wa nguvu za Mungu; ujumbe wa malaika wa kwanza ulipelekwa kwa kila kituo cha umisionari duniani, na katika baadhi ya nchi kulikuwako mwamko mkuu wa kidini kuliko wote ambao umewahi kushuhudiwa katika nchi yoyote tangu Matengenezo ya karne ya kumi na sita; lakini haya yatazidiwa na harakati yenye nguvu chini ya onyo la mwisho la malaika wa tatu.” *The Great Controversy*, 611.

Ezekieli ameunganishwa na Yohana katika sura ya kumi ya Ufunuo, hivyo Petro, Yohana, na Ezekieli wanasimama pamoja mahali pao walipopangiwa wakati wa kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu.

1840 hadi 1844 inawakilisha kipindi cha miaka minne kilichoanza wakati unabii wa wakati ulioanza kwa kipindi cha miaka mia moja na hamsini tarehe 27 Julai, 1299. Hiyo “miezi mitano” ilikoma na kuungana na unabii wa wakati wa miaka mia tatu tisini na mmoja na siku kumi na tano uliokamilika tarehe 11 Agosti, 1840, wakati udhihirisho mtukufu wa uweza wa Mungu ulipodhihirishwa hadi Oktoba 22, 1844. Ndipo matumizi ya wakati wa kinabii yakakoma.

Akaapa kwa yeye aishiye milele na milele, aliyeziumba mbingu, na vitu vilivyomo ndani yake, na nchi, na vitu vilivyomo ndani yake, na bahari, na vitu vilivyomo ndani yake, ya kwamba hakutakuwapo na wakati tena. Ufunuo 10:6.

Wakati wa unabii ulifikia mwisho wake kama matumizi halali ya unabii tarehe 22 Oktoba 1844. Ezekieli, Petro, na Yohana kila mmoja anawawakilisha wanawali wenye hekima wa Mungu wa vuguvugu la malaika wa kwanza na wa pili, na pia vuguvugu la malaika wa tatu.

Maono

Sura kumi na moja za kwanza za Ezekieli zinawasilisha mfululizo wa “maono” kama yalivyowekwa katika aya ya kwanza ya sura ya kwanza.

Ikawa katika mwaka wa thelathini, mwezi wa nne, siku ya tano ya mwezi huo, nilipokuwa miongoni mwa mateka kando ya mto Kebari, mbingu zikafunguka, nami nikaona maono ya Mungu. Ezekieli 1:1.

“Maono” ya sura kumi na moja za kwanza yalitolewa kwanza katika sura ya kwanza kando ya mto Kebari, kisha yakapanuliwa katika maono ya sura ya tatu juu ya “uwanda,” na kisha tena katika maono ya sura ya nane huko Yerusalemu. Maeneo hayo matatu ya mto Kebari, uwanda, na Yerusalemu yanawakilisha maono matatu ambayo kwa pamoja hufanya maono moja, ambayo ndiyo “maono” ya mstari wa kwanza na ya sura “kumi na moja” za kwanza.

Yubilei

Kuuhesabu mwaka wa thelathini kuwa mwaka wa thelathini wa mzunguko wa Yubile uliyoanza katika Pasaka mashuhuri ya Yosia, na kisha kumalizika tarehe 22 Oktoba, kunaweza kuthibitishwa kwa urahisi, kwa maana mstari huo mahsusi wa historia takatifu umeonyeshwa kwa uwazi, mstari juu ya mstari, pamoja na shahidi zaidi ya mmoja. Kwa mfano; Pasaka inawakilisha sikukuu za Masika na siku ya upatanisho inawakilisha sikukuu za Vuli. Kwa hiyo, Mambo ya Walawi ishirini na tatu inapataniwa na mzunguko wa Yubile ulioanza na Yosia. Kuna mistari mingine inayopatana na historia inayowakilishwa na mfalme Yosia hadi tarehe 22 Oktoba, 573 KK. Utimilifu wa kihistoria tarehe 22 Oktoba, 573 KK wa mwaka wa Yubile unaungwa mkono na wanahistoria.

Wanahesabu wa nyakati kwa ujumla huridhika kuiweka siku ya upatanisho kuwa Oktoba 22, 573 KK, na Pasaka Kuu ya Yosia katika 622 KK pia ni tarehe inayokubalika na wanakronolojia hao wa kibiblia. Pasaka, ishara ya sikukuu za majira ya kuchipua, ilianza mzunguko wa Yubile wa miaka arobaini na tisa, uliomalizikia katika ishara ya sikukuu za majira ya vuli katika siku ya upatanisho. Hizo majuma saba ya miaka zilizofanya jumla ya miaka arobaini na tisa zilikuwa ishara za Sabato ya nchi.

“Katika kila ukurasa, iwe ni historia, au amri, au unabii, Maandiko ya Agano la Kale yameng’arishwa kwa utukufu wa Mwana wa Mungu. Kwa kadiri ilivyokuwa ya asili ya Mungu, mfumo mzima wa Uyahudi ulikuwa unabii uliungamanishwa wa injili. Kumhusu Kristo, “manabii wote humshuhudia.” Matendo 10:43. Tangu ahadi aliyopewa Adamu, kushuka chini kupitia mstari wa wazee wa ukoo na mfumo wa sheria, nuru tukufu ya mbinguni iliweka wazi nyayo za Mkombozi. Waonaji walilitazama Nyota ya Bethlehemu, Shilo ajaye, huku mambo yajayo yakipita mbele yao katika msafara wa fumbo. Katika kila dhabihu kifo cha Kristo kilionyeshwa. Katika kila wingu la uvumba haki yake ilipanda juu. Kwa kila tarumbeta ya yubile jina lake lilitangazwa. Katika fumbo la kutisha la patakatifu pa patakatifu utukufu wake ulikaa.” Tumaini la Vizazi Vyote, 211.

Kumi na saba

Sedekia alikuwa amepolekwa Babeli wakati Yerusalemu ulipoanguka miaka kumi na minne kabla ya 573 KK. Wanahistoria wa Kiyahudi hutambua mzunguko wa Yubile kutoka kwa Yosia mwaka 622 hadi Oktoba 22, 573 kuwa mzunguko wa 17 wa Yubile. Kipindi kutoka vita vya Raphia hadi vita vya Panium kilikuwa miaka kumi na saba. Ptolemy alikuwa mshindi katika vita vya Raphia, naye alitawala akiwa mfalme wa kusini kwa miaka kumi na saba. Tangu Amri ya Milano hadi Konstantino alipoigawa himaya yake mwaka 330, kulikuwa miaka kumi na saba. Katika mzunguko wa kumi na saba wa Yubile, Yerusalemu uliharibiwa na Nebukadneza.

Kwa maana wana wa Israeli watakaa siku nyingi bila mfalme, na bila mkuu, na bila dhabihu, na bila sanamu ya ukumbusho, na bila naivera, na bila terafimu; baadaye wana wa Israeli watarudi, nao watamtafuta Bwana, Mungu wao, na Daudi mfalme wao; nao watamcha Bwana na wema wake katika siku za mwisho. Hosea 3:4, 5.

Hosea anazungumzia jambo linalohusiana moja kwa moja na utekwa wa Sedekia, ingawa pia linawakilisha mwanzo wa utekwa kwa ufalme wa kaskazini katika mwaka wa 723 KK. Sababu inayofanya kifungu cha Hosea kihusiane na ushuhuda wa Ezekieli inahusiana na kumkataa Mungu wakati Israeli iliposisitiza kuwa na mfalme wa kibinadamu. Tamaa ya Israeli ya kutawaliwa na mfalme wa kibinadamu, badala ya Mfalme wa Kiungu, inawakilishwa kuwa “kiburi cha nguvu zenu” katika hukumu ya “mara saba” katika Mambo ya Walawi 26.

Nanyi msiponisikiliza bado kwa ajili ya hayo yote, ndipo nitawaadhibu mara saba zaidi kwa ajili ya dhambi zenu. Nami nitaivunja kiburi cha nguvu zenu; nami nitazifanya mbingu zenu kuwa kama chuma, na nchi yenu kuwa kama shaba. Mambo ya Walawi 26:18, 19.

“Majivuno ya nguvu yenu” yanawakilisha shauku ya Israeli ya kufanana na ulimwengu na kuwa na mfalme wao wenyewe. Kuondolewa kwa mfalme kutoka ufalme wa kaskazini mwaka 723 KK, na kisha kutekwa kwa Mfalme Sedekia wa ufalme wa kusini mwaka 586 KK, kunawakilisha kuvunjwa kwa “majivuno” ya Israeli ya kale, na kiburi hutangulia kuanguka. Katika unabii wa Biblia, “nguvu” ni mfalme au ufalme, na majivuno ya Israeli katika kujipatia mfalme wa kibinadamu yanaashiria kuukataa utawala wa Mungu na Mfalme wa Kiungu.

Ikawa, Samweli alipokuwa mzee, aliwaweka wanawe kuwa waamuzi juu ya Israeli. Na jina la mzaliwa wake wa kwanza lilikuwa Yoeli; na jina la wa pili wake, Abiya; nao walikuwa waamuzi katika Beer-sheba. Lakini wanawe hawakuenda katika njia zake, bali walikengeuka na kufuata mapato ya aibu, wakapokea rushwa, na kupotosha hukumu. Ndipo wazee wote wa Israeli wakakusanyika, wakamwendea Samweli huko Rama, wakamwambia, Tazama, wewe umekuwa mzee, na wanao hawaendi katika njia zako; basi sasa tuwekee mfalme atuhukumu kama mataifa yote. Lakini jambo hilo lilimchukiza Samweli waliposema, Tupe mfalme atuhukumu. Naye Samweli akamwomba Bwana. Bwana akamwambia Samweli, Sikiliza sauti ya watu katika yote wakwambiayo; kwa maana hawakukukataa wewe, bali wamenikataa mimi, nisitawale juu yao. Kwa kadiri ya matendo yote waliyoyatenda tangu siku ile niliyowapandisha kutoka Misri hata leo hii, jinsi walivyoniacha mimi na kuitumikia miungu mingine, ndivyo wanavyokutenda na wewe. Basi sasa sikiliza sauti yao; walakini uwaonye kwa ushuhuda wa nguvu, ukawaonyeshe namna ya mfalme atakayewatawala. 1 Samweli 8:1–9.

Inapaswa kuangaliwa kwamba wakati huo Israeli walimkataa si Mungu tu kuwa mfalme wao, bali pia Roho ya Unabii, kama ilivyowakilishwa na Samweli, kwa maana imeandikwa, “wameniacha mimi, na kuitumikia miungu mingine; vivyo hivyo wanakutendea na wewe.”

“Shetani yuko... akisisitiza daima yale bandia—ili kuwaongoza watu mbali na kweli. Udanganyifu wa mwisho kabisa wa Shetani utakuwa kuifanya ushuhuda wa Roho wa Mungu usiwe na athari yoyote. ‘Pasipo maono, watu huangamia’ (Mithali 29:18). Shetani atatenda kwa werevu mwingi, kwa njia mbalimbali na kupitia vyombo mbalimbali, ili kuitikisa imani ya watu wa Mungu waliosalia katika ushuhuda wa kweli.

“Kutachochewa chuki dhidi ya Shuhuda iliyo ya kishetani. Kazi za Shetani zitakuwa ni kuyumbisha imani ya makanisa ndani yake, kwa sababu hii: Shetani hawezi kuwa na njia iliyo wazi sana ya kuingiza madanganyo yake na kuzifunga nafsi katika upotovu wake ikiwa maonyo na makaripio na mashauri ya Roho wa Mungu yatatiwa maanani.” Selected Messages,

kitabu cha 1, 48.

Udanganyifu wa mwisho kwa theokrasia ya Israeli ya kale ulikuwa ni kukataliwa si kwa Mungu pekee, bali pia kwa Roho ya Unabii. Kukataliwa huko katika mwaka wa 1097 KK ni mfano wa udanganyifu wa mwisho wa Uadventista wa Sabato wa Laodikia katika mwaka wa 1863. “Nyakati saba” za Mambo ya Walawi ishirini na sita ni Neno la Mungu, na Roho ya Unabii husema kuhusu “nyakati saba” kwamba “haipaswi kubadilishwa.”

“Nimeona kwamba chati ya mwaka 1843 iliongozwa na mkono wa Bwana, na kwamba haikupaswa kubadilishwa; kwamba hesabu zile zilikuwa kama alivyotaka Yeye; kwamba mkono Wake ulikuwa juu yake na ulificha kosa katika baadhi ya zile hesabu, ili kwamba hakuna mtu angeweza kuliona, hata mkono Wake ulipoondolewa.” Early Writings, 74.

Roho ya Unabii bila shaka iliidhinisha “nyakati saba,” na uidhinisho wake ulikuwa onyo la kutobadili tarakimu zilizo kwenye chati, ambamo “nyakati saba” ni safu ya katikati na kona ya juu ya mkono wa kuume. Kwa chati ya bandia ya Uriah Smith mwaka 1863, kukataliwa kwa taratibu kwa kweli za msingi, kulikofananishwa na Israeli wa kale katika kumkataa kwao Mungu, na Roho ya Unabii ilitambua uasi wa 1863. Tarehe ya uasi wa 1863 inalingana na mstari wa unabii uliowekwa wazi katika kitabu cha Ezekieli. Katika mstari huo wa historia, hitimisho lilikuwa ni kuangamizwa kwa Yerusalemu, ambako kulifananisha sheria ya Jumapili. Kipindi cha 1863 hadi sheria ya Jumapili iliyo karibu kuja kilifananishwa na historia ya mfalme Sauli mwaka 1097 KK hadi Sedekia mwaka 586 KK.

Sedekia alichukuliwa mateka kwenda Babeli miaka kumi na minne kabla ya Yubile ya 573 KK. Mzunguko wa kumi na saba wa Yubile ulianza mwaka 622 KK, na katika mwaka wa thelathini Ezekieli anawekwa wazi kuwa kuhani mwaka 591 KK, kisha miaka mitano baadaye Yerusalemu uliharibiwa mwaka 586 KK. Uliharibiwa katika siku iyo hiyo ya mwaka kama ulivyoharibiwa mara ya pili mwaka 70 BK na Tito. Mstari wa kwanza wa Ezekieli moja ni miaka mitano kabla ya kuharibiwa kwa Yerusalemu na miaka kumi na tisa kabla ya maono ya hekalu ya sura ya arobaini.

Katika mwaka wa ishirini na tano wa uhamisho wetu, mwanzoni mwa mwaka, siku ya kumi ya mwezi, katika mwaka wa kumi na nne baada ya mji kupigwa, siku iyo hiyo mkono wa Bwana ulikuwa juu yangu, naye akanileta huko. Ezekieli 40:1.

Kwa kutotii agano la Sabato ya nchi, Mungu alionyesha kwamba “nyakati saba” zingekuwa laana kwa kutotii mwaka wa saba, ambao ni Sabato ya nchi. “Wakati” ni mwaka, na “mwaka” una siku mia tatu na sitini, na nyakati saba mara mia tatu na sitini ni miaka elfu mbili mia tano na ishirini. Huenda Wamillerite hawakutumia tamko la “miaka elfu mbili mia tano na ishirini,” lakini chati zao zote mbili takatifu zilionyesha kwa hesabu miaka elfu mbili mia tano na ishirini.

Kutangazwa kwa laana ya nyakati saba juu ya ufalme wa kaskazini wa Israeli na ufalme wa kusini wa Yuda kulikuwa uelewa wa kwanza wa William Miller, au unaweza kusema wa “msingi,” au hata unaweza kusema uelewa wa “alpha.” Mwaka 1863 kanisa la Waadventista wa Sabato la Laodikia lilikataa uelewa wa msingi wa uvumbuzi wa Miller; “uvumbuzi” uliowakilisha msingi mzima wa vuguvugu la Millerite. Uvuvio ulionya moja kwa moja kwamba jambo hili lingeweza

kutokea, nalo limetokea, na lilitokea zamani sana.

Msingi wa hekalu lililojengwa upya baada ya utekwa wa Babeli ulikamilishwa katika historia ya amri ya kwanza, na kabla ya amri ya pili. Hekalu lilijengwa kikamilifu katika historia ya amri ya pili. Katika amri ya tatu, enzi ya kitaifa ilirejeshwa kwa Israeli ya kale halisi. William Miller aliwakilisha malaika wa kwanza aliyewasili mwaka 1798 na kutiwa nguvu tarehe 11 Agosti, 1840. Malaika wa pili aliwasili baada ya misingi kuwekwa, kama ilivyowakilishwa na chati ya 1843, iliyochapishwa mwezi Mei wa 1842. Katika kukatishwa tamaa kwa kwanza kwa mwaka 1844, kukatishwa tamaa kwa alfa kwa mwaka 1844, malaika wa pili na pia wakati wa kukawia katika mfano wa wanawali waliwasili, na wakati ujumbe wa malaika wa pili ulipotiwa nguvu katika mkutano wa kambi wa Exeter, hekalu lilikamilika. Kisha katika kukatishwa tamaa kukuu, au omega, kwa mwaka 1844, Mjumbe wa Agano alikuja ghafula katika hekalu Lake, katika utimilifu wa miaka elfu mbili mia tatu iliyoanza katika amri ya tatu na kuishia katika kuwasili kwa malaika wa tatu.

Yosia humaanisha “msingi wa Mungu.” Awe ni mfalme Yosia au Josiah Litch; wote wawili ni alama za misingi, kama inavyowakilishwa katika historia ya amri ya kwanza na kama inavyowakilishwa na sikukuu za majira ya kuchipua zilizoainishwa katika aya ishirini na mbili za kwanza za Mambo ya Walawi ishirini na tatu. Misingi, sikukuu za majira ya kuchipua, na amri ya kwanza, vyote ni alama za mwaka 1840 na kutiwa nguvu kwa malaika wa kwanza. Oktoba 22, 573 KK kama ilivyoielezwa katika Ezeieli sura ya arobaini na aya ya kwanza ni alama ya Oktoba 22, 1844 na kufunguliwa kwa hukumu ya wafu, na pia ni alama ya Septemba 11, 2001 katika kufunguliwa kwa hukumu ya walio hai. Yeyote ambaye amekuwa akifuatilia makala hizi anapaswa kujua matumizi ninayotumia.

Ezeieli ni ishara ndani ya historia ya kinabii inayowakilishwa katika maandishi yake. Ezeieli yupo pale wakati wale wanaume ishirini na watano wanapoisujudia jua mwishoni mwa sura ya nane. Alikuwapo pia katika sura zinazofuata wakati ‘kutiwa muhuri kunakofuatwa na machinjo’ kunapoletwa juu ya Yerusalemu, ambayo Ellen White anaibainisha kuwa ni kanisa la Waadventista wa Sabato. Katika sura kumi na moja za kwanza, Ezeieli analetwa ndani ya patakatifu pa mbinguni ili apokee maagizo yake, kama vile Wamillerite walivyoitwa kufanya mwaka 1844, na kama ambavyo sasa harakati hii inaitwa kufanya.

Basi Ezeieli atakuwa kwenu ishara; sawasawa na yote aliyoyatenda ndivyo mtakavyotenda; na hili litakapokuja, ndipo mtakapojua ya kuwa mimi ndimi Bwana MUNGU. Ezeieli 24:24.

Wakati Hili Litakapokuja

Tutakapofikia hatua katika siku za mwisho ambapo mambo ambayo Ezeieli alionyesha kwa mfano yanajirudia miongoni mwa watu wa Mungu, ndipo tutakapokuwa tumefikia ishara ya Ezeieli. Mnapojua kwamba Ezeieli anamwakilisha wale mia moja na arobaini na nne elfu, na mnalijua hilo kwa kiwango cha imani na ufahamu kinachomiliki tarajio takatifu lililotakaswa kwamba kila jambo lililoonyeshwa kwa mfano na Ezeieli katika maandishi yake ni kielelezo cha mlolongo mtakatifu wa matukio katika siku za mwisho yanayowahusu wale mia moja na arobaini na nne elfu—mnapojua hilo, ndipo “mtakapojua” kwamba “Bwana” ndiye “Mungu.”

Tutaendeleza mawazo haya katika makala inayofuata.